– симуляційні медичні інформаційні системи (системи базового рівня, системи рівня лікувально-профілактичного закладу тощо);

– дозвіл представників розробників МІС на тестове підключення та реєстрацію студентів у реальній МІС;

– учбові ліцензії на використання МІС (за прикладом Вінницького НМУ);

– навчальні демоверсії МІС різних рівнів та напрямків;

– демонстраційні та навчальні відео щодо різних інформаційно-комунікативних процесів в ЕСОЗ (електронні медичні записи, захист інформації в інформаційно-комунікативних системах та цифрові права пацієнта, телемедицина, менеджмент в охороні здоров'я тощо).

На тлі впровадження інструментів цифровізації в освітній процес вищої медичної школи, з одного боку, важливо дотримуватися вимог щодо якості програмного забезпечення, яке використовується при навчанні та в реальних умовах праці. А з іншого боку, що найважливіше, усвідомлювати, що будь-який фахівець – це людина з усією відповідальністю, саме вона і є головною ланкою при застосуванні інформаційних технологій. Це означає, що інструменти цифровізації повинні розглядатися саме як інструменти, що мають своє певне місце, і поряд із цим має бути місце для творчої та наукової думки, місце для удосконалення духовних та інтелектуальних сил медичного фахівця, залишаючи йому більший час для безпосередньої роботи з пацієнтом.

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВІВ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ ЛІКАРЯ СЕРЕД ВСТУПНИКІВ, ЩО МАЛИ ПРАЦІВНИКА МЕДИЧНОЇ СФЕРИ У БЛИЗЬКОМУ ОТОЧЕННІ

Захаров С.В., Русакова О.О., Смольянова О.В.

Дніпровський державний медичний університет, м. Дніпро, Україна

Розуміння мотивації вступника закладу вищої медичної освіти (ЗВМО) є надзвичайно важливим у контексті формування кваліфікованого та конкурентоспроможного фахівця, адже вона тісно пов'язана з наполегливістю, старанням під час навчання, і, як наслідок, академічною успішністю [1,2]. Крім того, мотивована особистість проявляє здатність до успішної реалізації себе в обраній професії в майбутньому [3]. Важливо усвідомлювати, що мотивація є динамічною характеристикою, рівень якої може зростати або зменшуватися під впливом багатьох факторів, зокрема під час навчання в ЗВМО [1,3,4].

Відомо, що сучасні уявлення в суспільстві та культурний контекст є потенційними факторами, що можуть вплинути на обрання майбутньої професії. Так, за даними опитувань, що проведені індійськими дослідниками, думка членів родини була вирішальною при виборі майбутнього фаху [3,5]. А у японському дослідженні показано, що вступники, у яких серед батьків є медичні працівники, мають нижчий рівень мотивації до вивчення медицини [6].

Мета. Визначити основні мотиви вибору професії лікаря в українських вступників в залежності від наявності серед родичів чи знайомих працівників медичної галузі та оцінити взаємозв'язки обраних мотивів.

Матеріали та методи. Опитування проводилось онлайн з використанням платформи Google Forms (Alphabet Inc.). Посилання на анкету як QR-код було розміщено в приміщенні приймальної комісії Дніпровського державного медичного університету. Участь у дослідженні була добровільною. Результати, що представленні у цій роботі, є продовженням аналізу даних, наведених у нашому попередньому дослідженні [7]. Статистична обробка проводилася з використанням пакету STATISTICA 6.1 (№ AGAR909E415822FA, StatSoft Inc.). Неперервні змінні наведені як медіана з показниками першого та третього квартилів [25; 75], категорійні – як кількість опитаних (n) та їх частки в групі дослідження (%) з 95 % довірчим інтервалом (ДІ). Для оцінки вірогідності відмінностей між групами застосовували критерій χ^2 Пірсона (зокрема, з поправкою Йейтса) або точний критерій Фішера. Для оцінки зв'язку між номінальними ознаками розраховували коефіцієнт асоціації (φ). Усі тести були двосторонніми, і результати вважалися значущими при $p<0,05$.

Результати. Серед 202 респондентів, які взяли участь в опитуванні, у 62 % (95 % ДІ 55–69 %) серед родичів чи знайомих були працівники медичної галузі. Вступники, які мали працівника-медика, не відрізнялися від тих, хто не мав, за віком (17 [17; 18] років проти (17 [17; 18] років, $p>0,05$), кількістю чоловіків (26 % (95 % ДІ 19–34 %) проти 32 % (95 % ДІ 22–43 %), $p>0,05$).

При порівнянні основних мотивів до вступу було встановлено, що когорта вступників з наявністю медика в близькому колі спілкування достовірно частіше обирала варіанти «бажання мати вищу освіту» – 75 % (95 % ДІ 66–81 %) проти 51 % (95 % ДІ 40–62 %), $p<0,05$, «матеріальна зацікавленість / майбутня фінансова незалежність» – 75 % (95 % ДІ 66–81 %) проти 61 % (95 % ДІ 49–71 %), $p<0,05$, «сімейна традиція» – 23 % (95 % ДІ 17–31 %) проти 0 % (95 % ДІ 0–5 %), $p<0,05$.

Частота вибору інших мотивів в обох групах статистично не відрізнялася ($p>0,05$) (перше значення – для вступників, у яких серед родичів чи знайомих були працівники медичної галузі, друге – для тих, у кого не було): «можливість отримати престижну професію» – 91 % (95 % ДІ 85–95 %) проти 84 % (95 % ДІ 74–91 %); «можливість гарантованого працевлаштування» – 83 % (95 % ДІ 76–89 %) проти 78 % (95 % ДІ 67–86 %); «інтерес до біологічних наук» – 83 % (95 % ДІ 76–89 %) проти 82 % (95 % ДІ 71–89 %); «зацікавленість медичною наукою» – 97 % (95 % ДІ 92–99 %) проти 99 % (95 % ДІ 92–100 %); «серйозна власна хвороба або хвороба / смерть близької людини» – 17 % (95 % ДІ 11–24 %) проти 22 % (95 % ДІ 14–33 %); «бажання допомагати іншим» – 93 % (95 % ДІ 87–96 %) проти 93 % (95 % ДІ 86–97 %); «епідемія COVID-19» – 12 % (95 % ДІ 7–19 %) проти 15 % (95 % ДІ 8–24 %); «в основному – це бажання батьків, а не моє» – 2 % (95 % ДІ 1–7 %) проти 0 % (95 % ДІ 0–5 %); «відсутність інших варіантів» – 10 % (95 % ДІ 6–17 %) проти 5 % (95 % ДІ 2–13 %).

Заслуговує на увагу когорта вступників, у яких основним стимулом для вступу до ЗВМО була думка батьків. Цілком зрозумілими є виявлені у цій групі прямі асоціативні зв'язки твердження «переважно це бажання батьків, а не моє» із такими причинами вибору професії лікаря як «сімейна традиція» ($\varphi=0,30$) і «відсутність інших варіантів» ($\varphi=0,26$). Також варіант «переважно це бажання батьків, а не моє» був зворотно пов'язаний з опцією «зацікавленість медичною наукою» ($\varphi=0,51$).

Висновки. У проведеному нами дослідженні вступники з наявністю працівника медичною сфери в близькому оточенні найчастіше віддавали перевагу таким причинам вибору професії лікаря: «зацікавленість медичною наукою» – 97 %,

«бажання допомагати іншим» – 93 %, «можливість отримати престижну професію» – 91 %, «інтерес до біологічних наук» – 83 %, «можливість гарантованого працевлаштування» – 83 %, що статистично достовірно не відрізнялося від респондентів без наявності медика серед родичів або близьких знайомих. Проте досліджувана когорта вступників достовірно частіше обирала варіанти «бажання мати вищу освіту» (75 % проти 51 %), «матеріальна зацікавленість / майбутня фінансова незалежність» (75 % проти 61 %), «сімейна традиція» (23 % проти 0 %) ($p<0,05$ для всіх). Також було виявлено прямий зв'язок твердження «переважно це бажання батьків, а не моє» із такими причинами вибору професії лікаря як «сімейна традиція» ($\varphi=0,30$) і «відсутність інших варіантів» ($\varphi=0,26$).

Перелік використаних джерел:

1. Foong CC, Nazri NNN, Holder NAKA. I am Becoming a Doctor: Mine or Someone Else's Will? Or Does it Even Matter? a Qualitative Investigation. EURASIA J Math Sci Tech Ed. 2018 May;14(7):3253–67.
2. Wouters A, Croiset G, Isik U, Kusurkar RA. Motivation of Dutch high school students from various backgrounds for applying to study medicine: a qualitative study. BMJ Open. 2017 Jun;7(5):e014779.
3. Pruthi S, Pandey R, Singh S, Aggarwal A, Ramavat A, Goel A. Why does an undergraduate student choose medicine as a career. Natl Med J India. 2013 Jun;26(3):147–9.
4. Narayanasamy M, Ruban A, Sankaran PS. Factors influencing to study medicine: a survey of first-year medical students from India. Korean J Med Educ. 2019 Mar;31(1):61–71.
5. Zayabalaradjane Z, B A, Ponnusamy M, Nanda N, Dharanipragada K, Kumar S. Factors Influencing Medical Students in Choosing Medicine as a Career. Vol. 17, Online Submission. 2018.
6. Watari T, Nagai N, Kono K, Onigata K. Background factors associated with academic motivation for attending medical school immediately after admission in Japan: a single-center study. J Gen Fam Med. 2022 May;23(3):164–71.
7. Захаров СВ, Русакова ОО, Смольянова ОВ. Мотиваційно-емоційні аспекти вибору професії лікаря вступниками медичного закладу вищої освіти. Медична освіта. 2023 Apr;(1):35–41.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ РОЛЬОВОЇ ГРИ В НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВУЗУ З ПРОФЕСІЙНОЇ ПАТОЛОГІЇ

Зубань А.Б., Островський М.М., Кулинич-Міськів М.О.

Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ, Україна

З метою формування в студента медичного ВУЗУ клінічного мислення застосовуються різноманітні методи інтерактивного навчання, зокрема, метод рольової гри. Рольова гра – це спеціально змодельована форма навчання з перетворенням теоретичних знань у практичні навички. Модельована грою діяльність стимулює накопичення і закріплення практичних знань, а сам підхід до виконання ролей у грі спричиняє потребу в нових знаннях [1, с.53].